

[Dahl.]

Formaalet. Sagen er jo nu kommet for Domstolene, idet vist Greven af Langeland, som er stor Kirketiendejer, har bragt Spørgsmaalet for Domstolene. Derfor skal jeg ikke komme længere ind paa det juridiske Spørgsmaal i Dag; Tiden vil jo vise, hvad Retten mener derom.

Det andet Spørgsmaal, som det ærede Medlem fremdrog, var Spørgsmaalet om Forbrug af Midler fra Præstetiendemidlernes Fællesfond, den saakaldte Administrations- og Reservefond. Dens Bestemmelser adskiller sig fra den kongelige Anordning, som ligger til Grund for den, derved, at de efter Opregning af de samme Ting, som Reservefondens skulde bruges til, til Slut har følgende Udtalelse: „og andre kirkelige Formaal efter Kirkeministerens nærmere Bestemmelse“. I Henhold til denne Bemærkning afholdtes Støtten til Præstegaardsforpagterne under Krigstiden med vist godt 100 000 Kr., og da jeg i Fjor havde den behagelige Samtale med Landstingets Finansudvalg, gjorde jeg ogsaa Rede for, hvad jeg havde brugt af denne Fond, og hvad jeg i Henhold til den nævnte Bestemmelse agtede at bruge af Fonden i det kommende Finansaar. Det findes vist ogsaa i Finansudvalgets Forhandlingsprotokol.

Med Hensyn til 4de Hovedrevisorats Opfattelse af Laanet paa de 3½ Mill. Kr. af Stiftsmidlerne har Kirkeministeriet gjort Rede for sin Stilling med udførlig Begrundelse, og efter Modtagelsen af denne Redegørelse fastholder ganske vist Hovedrevisoratet sin Opfattelse, men ønsker ikke at føre Sagen videre. Der kan efter Ministeriets Opfattelse ikke være Tvivl om, at man har Ret dertil, ja, at det ligefrem er Ministeriets Pligt under de foreliggende Forhold at gaa den Vej, fordi Ministeriet har den Opgave at sørge for, at Stiftsmidlerne kommer Kirken til gode, og hvis vi ikke havde kunnet tage dem som et Laan af Stiftsmidlerne til 4 pCt., maatte vi have haft et Laan hos Statskassen til 5 pCt. eller et Banklaan, som var endnu dyrere. Det afdrages jo og vil efterhaanden komme ud af Verden.

Hvordan dette Underskud er opkommet? Ja, den ærede Forespørger gav ogsaa mig hele Skylden for det. Han omtalte udførligt min første Ministertid og hævdede,

at da blev der lignet for lidt, og han omtalte ligeledes min sidste Ministertid, men saa vidt jeg lagde Mærke til det, nævnte han ikke med et Ord Tiden derimellem, da nuværende Biskop Bruun-Rasmussen havde Ansvaret for de kirkelige Midler. Jeg ser mig derfor nødsaget til at dvæle en lille Smule ved den Tid.

Naar det har været saa vanskeligt at lægge et virkeligt Budget for Kirkens Udgifter og Indtægter, er det af flere Grunde. For det første er disse Midler fordelt under 8 Stiftskasserere, hvilket gør det vanskeligt, og jeg husker endnu, da jeg fik de første Budgetter fra Stiftsøvrighederne, at de var meget, meget mangelfulde; de indeholdt ikke mange Tal, og der var ingen Specifikationer af væsentlig Art. Efter Vedtagelsen af Lønningsloven af 1931 blev der stillet strengere Fordringer til Stiftsøvrighederne med Hensyn til Udarbejdelsen af deres Budgetter, og det er ogsaa blevet bedre siden den Tid, men jeg tror dog ikke, det endnu er fyldestgørende. Derfor er bl. a. dette sagkyndige Udvalg blevet nedsat. Tillige har Kirken ikke blot Kapitaler, men den har ogsaa Indtægter, nemlig Kornindtægter, og i Aarene omkring 1924 og den følgende Tid svingede Kapitelstaksterne meget stærkt; et Aar var Kapitelstaksten 28 Kr. pr. Tønde Byg, et andet Aar faldt den til omtrent det halve. Det medførte naturligvis, at der maatte blive Vanskeligheder paa dette Omraade.

Men desuden havde jeg planlagt betydelige Foranstaltninger til at bringe Kirkeskatten ned. Jeg havde nedsat et Udvalg til at undersøge, om der ikke var Grund til, navnlig da Præsteforeningen anbefalede det, at søge de allermindste Embeder sammenlagt og derved spare ikke saa ringe en Sum. Medlemmer af denne Kommission var Præsteforeningens daværende Formand, Pastor Birke, Biskop Amundsen og et Medlem fra hvert af Rigsdagens Partier; Formand var Ministeriets Departementschef. Dette Udvalg afgav henimod Slutningen af 1926 en Betænkning, hvorefter en Række Embeder — jeg ved ikke hvor mange — kunde lægges sammen, uden at Kirken led Skade ved, at Sognet blev for stort. Tværtimod lod Røster sig høre — endogsaa Røster fra Præstekredse — om, at det var uheldigt,